

SMOK dla chorych uczniów

40 nauczycieli z Gdańska przejdzie innowacyjne szkolenia dotyczące sposobu pracy z uczniem chorym i niepełnosprawnym. Jeśli SMOK, projekt gdańskiego Ośrodka Doradztwa i Treningu Kierowniczego się powiedzie, z czasem podobne kursy będą prowadzone w całej Polsce. Rodzice mówią, że zmiany w szkołach i klasach integracyjnych potrzebne są od zaraz - pisze **Anna Mizera-Nowicka**.

Zabiją się - mówi zapłakany Tomek, uczeń czwartej klasy jednej z gdańskich podstawówek, bo po raz pierwszy w życiu dostał jedynkę. Nauczyciel pociesza: - Tomek, zobacz w jakiej sytuacji jest Mateusz i mimo to nie mówi, że się zabije. Słowa nie robią większego wrażenia na zdrowym Tomku. Piorunujące wrażenie robią za to na niepełnosprawnym Mateuszu, który dopiero kilka dni później bojaźliwie pyta swojej mamy, czy to dobrze, że żyje.

- Takie sytuacje bolą. Nie potrafię opisać, jak bardzo - przyznaje pani Ewa, mama 11-letniego Mateusza. - Wiem, że nauczyciele się starają, by syn, który ma dziecięce porażenie mózgowie, do brze się czuł w swojej klasie integracyjnej. Mogłabym jednak bez końca wyliczać, ile razy zabrakło im empatii, a czasem chyba po prostu siły i dobrej woli.

Empatii na prawdę podobnie zabrakło również nauczyciele

z Sopotu. 11-letnia uczennica rozplakała się podczas lekcji, bo jej chorująca od lat siostra leżała w stanie krytycznym w szpitalu. Nauczycielka wezwała więc i pouczyła matkę dziewczynki, że powinna nauczyć córkę, iż szkoła nie jest miejscem na przeżywanie tego typu spraw.

- Takie sytuacje zdarzają się dlatego, że naszym pedagogom brakuje miękkich kompetencji społecznych - tłumaczy dr Urszula Sajewicz-Radtke, psycholog rozwojowy z sopockiej Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej. - Oczywiście, każdy może popełnić błędy, jeden zupełnie nietrafiony komentarz nie zaburzy rozwoju dziecka. Ale nieodpowiedzieliż lata jego pracy z danym uczniem może negatywnie wpłynąć na motywację oraz samoocenę podopiecznego.

Również specjaliści z Ośrodka Doradztwa i Treningu Kierowniczego w Gdańsku oceniają, iż pedagogzy nie są wystarczająco

przygotowani do pracy z uczniami niepełnosprawnymi, przewlekłe choroby oraz takimi, którzy z podobnymi problemami stykają się w swoich domach.

- Kończą wiele specjalistycznych szkoleń i kursów, np. jak pracować z dzieckiem na wózku albo z niedowładem ręki, niedosłyszącym, niedowidzącym, z autyzmem. Pomija się jednak przygotowanie do pracy z psychologiznymi i społecznymi konsekwencjami

niepełnosprawności i przewlekłej choroby - tłumaczy Zofia Lisiecka z gdańskiego ODiTK. Brak jest w edukacji nauczycieli przygotowania do pracy ze stereotypami i dyskryminacją, zrozumięcia i umiejętności zarządzenia procesami zachodzącymi w klasie między uczniami, a już szczególnie przygotowania do pracy z emocjami.

Specjalistka podkreśla, że liczne badania pokazują, iż pedagogzy nie dają sobie prawa do od-

czuwania trudnych emocji, takich jak lęk, bezradność, niechęć w kontakcie z dzieckiem chorym i niepełnosprawnym. - Nauczyciele nie są świadomi tych emocji, więc nie mogą nad nimi pracować. Co więcej, wywierają (oczywiście nieświadomie) presję na uczniach zdrowych, by również nie okazywali tych emocji. To naprawdę duży problem, ponieważ może wpłynąć na uczniów niechęcią i unikaniem kontaktu z niepełnosprawnymi lub przewlekłe choroby osobami - podkreśla Lisiecka.

Jak to wyeliminować? ODiTK w partnerstwie m.in. z gdańskim Ośrodkiem Kształcenia Ustawicznego Nauczycieli na raz sprawdzi, czy znalazł odpowiednie lekarstwo. Dzięki środkom unijnym stworzył projekt SMOK, czyli innowacyjny program doskonalenia nauczycieli z gdańskich podstawówek. Od września ma być testowany w dwóch z nich. - Jesteśmy w fazie zawierania umów. Do końca

Zadaniem specjalistów nauczyciele nie są dobrze przygotowani do pracy z uczniem chorym i niepełnosprawnym

tego miesiąca wszystkie powinny już być podpisane - zdradza Zofia Lisiecka, pomysłodawczyni i opiekunka merytoryczna projektu SMOK. - W ramach tego przejdzie 40 nauczycieli z Gdańska.

Pedagodzy będą się spotykać cztery razy, na dwudniowych warsztatach. Każdy dzień nauki potrwa osiem godzin. Potem to czego się dowiedzą, mają wdrażać w swoich klasach. Po szkoleniach specjaliści z ODiTK mają zaś dalej podpowiadać i sprawdzać, jak idzie nauczycielom wprowadzanie w życie zdobytej podczas kursów wiedzy.

Autorzy przedsięwzięcia zapowiadają, że jeśli test w gdań-

skich szkołach się powiedzie, będą zabiegać, by program upowszechniono w wielu innych placówkach w całej Polsce.

- Mam nadzieję, że z czasem uda się wprowadzić zmiany w programach nauczania na studiach i kursach pedagogicznych, obejmujące kluczowe elementy SMOK-a, które zagwarantują, że nauczyciele w całej Polsce będą przygotowani do pracy z uczniami chorymi i niepełnosprawnymi w każdym aspekcie - nie kryje Zofia Lisiecka.

(imięna uczniów zostały zmienione)

Anna Mizera-Nowicka
anna.mizera@prasa.gda.pl